

**«Андижон тажриба синов заводи» акциядорлик жамиятининг
2020 йил 4-чорак молиявий-хўжалик фаолияти учун ички аудит хизмати
ХИСОБОТИ**

Мен, Абдурахмонова Тоҳирахон Ганиевна (Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлиги томонидан 2018 йил 25 сентябрда берилган Ўз АП № 00049-рақамли ички аудитор малака сертификати эгаси) «Андижон тажриба синов заводи» акциядорлик жамиятнинг ички аудит хизмати аудитори вазифасида фаолият юритиб, жамиятнинг 2020 йил 4-чорак молиявий-хўжалик фаолияти бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги 215-сонли «Устав фондида давлат улуши бўлган корхоналарнинг самарали бошқарилишини ва давлат мулкани зарур даражада ҳисобга олинишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори билан тасдиқланган «Корхоналардаги ички аудит хизмати тўғрисида»ги Низом тамойиллари асосида акциядорлик жамиятининг қуйидаги бўлимларида аудиторлик текшируви ўтказдим:

Корпоратив бошқарув тамойилларига амал қилиниши

2020 йил давомида қуйидаги йиғилишлар ўтказилган:

Кузатув кенгашининг 2020 йил 6 январдаги 7-сонли мажлис баёнида қуйидаги масалалар кўриб чиқилган:

- «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшарик кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 бино ва иншоотларини бозор қийматини аниқлаш ва «ZAMON TEKS»МЧЖ билан ташкил қилиниши режалаштирилаётган янги корхонани низом (устав) фондига киритиш масаласини акциядорлар умумий йиғилишига чиқариш.

-Жамиятнинг навбатдан ташқари акциядорлар умумий йиғилишини бўйича қонун доирасидаги ҳужжатларни расмийлаштириш.

Кузатув кенгашининг 2020 йил 3 февралдаги 8-сонли мажлис баёнида жамият акциядорларининг 2020 йил 31 январ куни бўлиб ўтмаган навбатдан ташқари умумий йиғилиши 2020 йил 14 феврал кунига кўчирилиши масаласи кўриб чиқилган.

2020 йил 14 феврал куни ўтказилган акциядорлар умумий йиғилиши баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшарик кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 бино ва иншоотларини бозор қийматини аниқлаш, ва «ZAMON TEKS»МЧЖ билан ташкил қилиниши режалаштирилаётган янги корхонани низом (устав) фондига киритиш масаласи овозга қўйилиб, қарши тарафлар 74,6 % ташкил этган.

Кузатув кенгашининг 2020 йил 10 мартдаги 9-сонли мажлис баёнида қуйидаги масалалар кўриб чиқилган:

- «Андижон тажриба-синов заводи» АЖ бошқарув раисининг 2019 йил ҳамда 4-чорак бўйича бизнес режа бажарилиши хисоботи,

- Ички аудит хизматининг 2019 йил ҳамда 4-чорак бўйича хисоботи,

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 28 июлда 207-сонли Қарорига асосан 4- чорак бўйича ижро этувчи органни моддий рағбатлантириш. Ушбу мажлис қарори кузатув кенгаши аъзолари томонидан имзоланмаган.

Кузатув кенгашининг 2020 йил 14 февралдаги 10-сонли мажлис баёнида қуйидаги масалалар кўриб чиқилган:

- «Андижон тажриба-синов заводи» АЖ Кузатув Кенгаши аъзоларини таркибига ўзгартириш ва Давлат активларини бошқариш агентлиги номзодларини тасдиқлаш,

- Жамиятнинг навбатдан ташқари акциядорлар умумий йиғилишини бўйича қонун доирасидаги ҳужжатларни расмийлаштириш.

2020 йил 13 мартдаги ўтказилган акциядорлар умумий йиғилиши баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга кузатув кенгаши аъзолари сайланди.

Кузатув кенгашининг 2020 йил 14 майдаги 11-сонли мажлис баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшариқ кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 маъмурий бино ва ишлаб чиқариш биносини сотиш тўғрисида ва ушбу масала бўйича акциядорлар умумий йиғилишини чақириш масалалари кўриб чиқилган.

Жамият акциядорларининг 2020 йил 5 июндаги 12-сонли навбатдан ташқари умумий йиғилиши баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшариқ кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 маъмурий бино ва ишлаб чиқариш биносини аниқланган бозор қийматида тўғридан-тўғри «Дониёрбек 2020» МЧЖ га сотиш масаласи кўриб чиқилиб, жамият ижро органига белгиланган тартибда тадбиркор билан тузиладиган битим бўйича мустақил ташқи аудиторлик ташкилоти ҳулосасини олган ҳолда ушбу битимни тадбиркор билан тузиш вазифаси юклатилган.

Кузатув кенгашининг 2020 йил 18 июндаги 13-сонли мажлис баёнида:

1. Жамият бошқарув раисининг 2019 йил якуни бўйича жамият бизнес-режасининг параметрларини бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботи,

2. Жамият тафтиш комиссиясининг 2019 йил якуни бўйича ҳисоботи,

3. Жамиятнинг 2019 йил молиявий –хўжалик фаолияти якуни бўйича аудиторлик ташкилотлари ҳулосалари,

4. Ички аудит хизматининг 2019 йил учун йиғма ҳисоботи,

5. Кузатув кенгашининг 2019 йил якуни бўйича ҳисоботи,

6. Жамиятнинг 2019 йил учун йиллик ҳисоботини дастлабки тасдиқлаш,

7. Жамиятнинг 2019 йил якуни бўйича соф фойда тақсимоли лойиҳаси, шу жумладан дивидент миқдори ва уни тўлаш муддати ва шаклини кўриб чиқиш,

9. Жамиятнинг 2020 йил учун аудиторлик ташкилотини танлаш,

10. Жамиятнинг аффилиланган шахслар билан тузилган битимларни тасдиқлаш,

11. Акциядорларни умумий йиғилишида ҳисобот бераётган жамиятни бошқарув ва назорат органларини ҳисоботига қўйиладиган талабларни белгилаш,

12. Жамиятнинг 2019 йил молиявий-хўжалик фаолиятини натижалари бўйича акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиш ўтказиш бўйича тартиби ва санасини тасдиқлаш.

Акционерларнинг йиллик умумий йиғилиши 2020 йил 13 июлда ўтказилиб юқоридаги масалалар кўриб чиқилди.

2020 йил 7 августдаги кузатув кенгашининг 2-сонли сўров йўли билан ўтказилган мажлис баёнида:

- «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшарик кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 маъмурий бино ва ишлаб чиқариш биносини инвестицион мажбуриятларни ҳисобга олган ҳолда 1 сўм қийматда электрон аукционга чиқариш.

- Акционерлар умумий мажлиси ўтказиш санасини белгилаш ва юқорида баён этилган масалани кўриб чиқиш.

2020^й йил 3 сентябрдаги 2-сонли навбатдан ташқари умумий йиғилиш баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшарик кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 маъмурий бино ва ишлаб чиқариш биносини 5 306 727 736,0 сўм қийматда онлайн аукцион ким ошди савдоларига қўйиш масаласи кўриб чиқилган ва етарли овоз тўпланмаган.

2020 йил 20 октябрдаги кузатув кенгашининг 3-сонли сўров йўли билан ўтказилган мажлис баёнида «Андижон тажриба-синов заводи» АЖ раҳбари А.Тўрабоевнинг 2020 йил 19 октябрдаги 01/193-сонли хати ҳамда «1000 DINAR» МЧЖ раҳбари Х. Тиллабоевнинг «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга ва жамият Кузатув кенгашига 2020 йил 20 октябр кунги 4-сонли мурожаатига асосан «1000 DINAR» МЧЖ «Андижон тажриба-синов заводи» АЖга тегишли Андижон шаҳар, Қўшарик кўчаси 7-уй манзилда жойлашган Механика йиғув цехи №2 маъмурий бино ва ишлаб чиқариш биносини «E-ijro AUKSION» савдо майдончаси орқали 1 000 001 (бир миллион бир)сўмга сотиб олиб, 2020 йил 16 октябрдаги №BB092-033048-сонли баённомага асосан танлов ғолиби деб топилган. «1000 DINAR» МЧЖ раҳбари Х. Тиллабоев ушбу бинони ўз хоҳшига кўра объектнинг баланс қийматида 253 606,0 минг сўмга олди-сотди шартномаси тузишга рози бўлган. Шартнома ва бошқа қонуний ҳужжатларни расмийлаштириш ваколати бошқарув раиси А. Тўрабоевга юкланган.

Бизнес режа кўрсаткичларининг бажарилиши

Тасдиқланган бизнес режага асосан 2020йил бўйича асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича «Бизнес-режа»нинг бажарилиши қуйидагича бўлган:

минг сўмда

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик		
		Режа	Амалда	%
Ишлаб чиқариш (Ишлар ва хизматлар) ҳажми, шу жумладан, асосий маҳсулотлар тури (ишлар, хизматлар) бўйича:	минг сўм	7 600 000,0	3 627 515,0	47,7
Гидравлик ускуналар ишлаб чиқариш	дона	5 400,0	2 820,0	52,2
	минг сўм	3 648 000,0	2 178 588,0	59,7
Превматик ускуналар ишлаб чиқариш	дона	6 250,0	7 617,0	121,9
	минг сўм	3 952 000,0	1 448 927,0	36,7
Соф тушум	минг сўм	7 600 000,0	3 959 963,0	52,1
Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	минг сўм	0,0	5 064 966,0	0,0
Сотилган маҳсулотлар (иш, хизмат) таннари, шу жумладан, асосий маҳсулотлар тури (иш, хизмат) бўйича:	минг сўм	4 950 449,0	3 047 174,0	61,6
Гидравлик ускуналар ишлаб чиқариш	минг сўм	2 626 560,0	1 350 524,0	51,4
Превматик ускуналар ишлаб чиқариш	минг сўм	2 323 890,0	1 696 650,0	73,0

Давр харажатлари, шу жумладан:	минг сўм	1 940 000,0	4 968 792,0	256,1
Сотиш харажатлари	минг сўм	0,0	14 643,0	0,0
Маъмурий харажатлар	минг сўм	0,0	859 546,0	0,0
Бошқа операцион харажатлар	минг сўм	0,0	4 708 602,0	0,0
Соф фойда	минг сўм	550 000,0	301 558,0	54,8

Жадвал маълумотларидан кўриниб турибдики, жамиятда 2020 йил якуни бўйича Бизнес режа кўрсаткичлари бажарилиши куйидагича бўлган:

Ишлаб чиқилган махсулот хажми режага нисбатан 47,7 % бажарилиб, 3 627 515,0 минг сўмни ташкил этган.

Сотилган махсулот хажми режага нисбатан 52,1 % бажарилган ва 3 959 963,0 минг сўмни ташкил этган. Режа бажарилмаслигининг асосий сабаби Ўзбекистон Республикаси пандемия даврида жамият махсулотларига талаб камайиб кетганлиги хисобланади. Сотилган махсулот хажми режага нисбатан бажарилмаганлиги ўз-ўзидан режага нисбатан сотилган махсулот таннархи (61,6%) кўрсаткичининг бажарилмаслигига олиб келган.

Дебиторлик қарзлари йил бошига нисбатан 3 045 919,0 минг сўмга ва кредиторлик қарзлари 7 005 981,0 минг сўмга камайган.

Жамият соф фойдаси 2019 йил якуни бўйича 319 456,0 минг сўмни ташкил этиб, режага нисбатан 58,1 % бажарилган. Ўз ўрнида рентабеллик кўрсаткичи 8,01 % ташкил этиб, режага нисбатан бажарилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 28 июлдаги №207-сонли Қарори бўйича

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 28 июлдаги №207-сонли Қарори бўйича Самарадорликнинг муҳим кўрсаткичлари таҳлилини кўздан кечирилганида ижроя орган фаолият самарадорлиги 2020 йил якуни бўйича асосий кўрсаткичлари 131,5 баллга бажарилган, лекин фаолият самарадорлиги қўшимча кўрсаткичлари режалаштирилмаган. Асосий кўрсаткичларни бажарилишига қараб ижро органи фаолиятини юқори баҳолаш мумкин.

Ички назорат тизимининг ташкил этилиши таҳлили

Ички назорат тизими - хўжалик юритувчи субъект раҳбарияти томонидан молиявий-хўжалик фаолиятини назорат қилиш ва самарали юритиш, активлар ва ҳисоб хужжатларининг сақланишини таъминлаш, хато ва фирибгарлик ҳолатларини олдини олиш ва аниқлаш, бухгалтерия ёзувларининг аниқ ва тўлиқлиги ва ўз вақтида ишончли молиявий маълумотларни тайёрлаш мақсадида қабул қилинган ташкилий тадбирлар, усуллар ва амаллар (ички назорат воситалари) йиғиндисидан иборат.

Ички назоратнинг асосий мақсади таъсисчилар манфаатларини ҳимоя қилишдир.

Жамиятда ички назоратни тўғри йўлга қўйиш мақсадида ички назорат тизими ишлаб чиқилган бўлиб, бу жамият «Хисоб сиёсати»да алоҳида бўлимда баён этилган.

Ташкилий тузилма жамиятнинг тармоқ хусусияти ва йўналишига асосланган ҳолда ишлаб чиқилган. Лекин жамият томонидан янги ташкилий тузилмага асосланган ҳолда лавозим йўриқномалари қайта кўриб чиқилмаган.

Жамият ички бўлинмаларининг ижро интизоми ва хизмат тизими таҳлили

Ички аудит хизматининг иш режасига мувофиқ жамиятнинг айрим таркибий бўлинмалари функционал тузилиши ва ижро интизоми кўриб чиқилганда қуйидагилар аниқланди:

Кадрлар бўлими иш фаолияти

Кадрлар бўлими инспекторлари томонидан бирламчи кадр хужжатлари тўлиқ юритилган (ходимларнинг шахсий варақалари Т-2, меҳнат дафтарчалари рўйхатлар китоблари, меҳнат таътилига чиқиш графиги, кадрга оид буйруқлар ва бошқалар) ва тегишли органларга кадрлар ҳаракати оид ҳисоботлар ўз вақтида тақдим қилинган.

Жамиятда кадрлар қўнимсизлиги жуда юқори бўлиб, 2020 йил якуни бўйича қуйидагини ташкил этган:

ўлчов бирлиги : киши

2020 йил 1 январь ҳолатига ҳодимлар сони	Ишга қабул қилинган	Меҳнат шартномаси бекор қилинган	2020 йил якунига ҳодимлар сони	Шу жумладан нафақахўрлар	Кадрлар қўнимсизлиги коэффициенти %
135	28	62	101	12	34,7

Жадвал маълумотларидан кўриниб турибдики, кадрлар қўнимсизлиги коэффициенти 34,7 % ни ташкил этиб, бу кўрсаткич салбий эканлигидан далолат беради.

Тавсия:

- Масъул ходимларга кадрлар қўнимсизлиги сабабини аниқлаш ва тегишли чора кўриш тавсия этилади.

Маъмурий хўжалик бўлими

Маъмурий - хўжалик бўлимининг асосий вазифалари жамият биноларини ва ер участкаларини тозалиги ва санитария ҳолатини сақлаб туриш, жамият номига келган ва жамият номидан чиқиб кетадиган хужжатларни қайд этиб, ижросини назорат қилиб бориш, жамият таркибий бўлинмаларини канцелярия моллари билан таъминлашдан иборат.

Бўлимнинг барча ишчи-хизматчилари ўртасида хизмат вазифалари тақсимланган ва бўлим бошлиғи томонидан назорат қилиб борилади. Бўлим томонидан «Вазирлар Маҳкамаси, юқори ташкилотлардан келган қарор, хат ва буйруқлар», «Юқори ва турли ташкилотлардан келган хатлар», «Келган хатлар», «Жамият номидан кетган хатлар», Хизмат сафари гувоҳномаларини қайд этиб бориш ва хизмат сафарига келганларни қайд этиш, ишлаб чиқаришга боғлиқ буйруқларни

«Андижон тажриба синов заводи» АЖ 2020 йил 4-чорак учун ички аудит хисоботи рўйхатга олиш китоблари юритилган. Ушбу китоблар юритилиши текширилганда хато ва камчиликлар аниқланмади.

Бухгалтерия хисобининг юритилиши ва молиявий хисоботларнинг тузилиши

Жамиятда бухгалтерия хисоби «1С: Предприятие» дастури бўйича автоматлаштирилган тартибда олиб борилган ва 1-сонли «Бухгалтерия хисобининг миллий андозалари» талабларига мос равишда 2020 йил учун «Хисоб сиёсати» ишлаб чиқилган, лекин Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодексига асосан «Солиқ хисоб сиёсати» ишлаб чиқилмаган.

Жамиятда бухгалтерия хисобини юритиш Ўзбекистон Республикасида амалда бўлган «Бухгалтерия хисоби тўғрисида»ги қонуни ва Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги томонидан рўйхатдан ўтказилган «Бухгалтерия хисобининг миллий андозалари»га асосан юритилган.

Асосий воситалар ва бошқа узоқ муддатли активлар

Жамиятда асосий воситалар хисобварақлар режасининг 0100-«Асосий воситалар» хисобварақларида, уларнинг эскириши 0200 -«Асосий воситаларнинг эскириши» хисобварақларида ёрдамчи хисобварақлар (субсчётлар) очилган ҳолда юритилган.

Жамиятда бухгалтерия хисоби «1 С: Предприятие» дастурида юритилган бўлиб, дастурда ҳар бир асосий восита тўғрисида инвентар карточкада кўрсатилиши керак бўлган маълумотлар ёритилган.

Асосий воситалар хисоб-китоби бош хисобчи томонидан компьютерда автоматлаштирилган ҳолда олиб борилган бўлиб, барча асосий воситалар моддий жавобгар шахсларга бириктирилган.

1С дастури бўйича асосий воситалар айланмаси 2020 йил давомида қуйидагича бўлган:

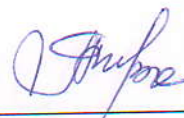
бух. счёт	Номланиши	Дебет	Кредит	минг сўм
Йил бошига қолдик		2 422 890,69		
8500	Резерв капитали	97 527,2	47 230,38	
5910	Аниқланган камомад ва бузилишлар		163 777,86	
9210	Асосий воситалар чиқиб кетиши		176 998,4	
Жами		97 527,2	388 006,64	
Йил охирига қолдик		2 132 411,26		

Ўзбекистон Республикаси ВМнинг 2001 йил 31 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2002 йилги асосий макроиктисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги 490-сонли қарорига асосан 2020 йил 1 январ ҳолатига асосий воситаларни қайта баҳолаш «BAHOLASH EKSPERTLIK MARKAZI» баҳоловчи ташкилот томонидан амалга оширилган.

2020 йил давомида асосий воситаларга эскириш «бир текисдаги тўғри чизикли усул»да хисобланган бўлиб, 2020 йил давомида 0200- «Асосий воситалар эскириши» хисобварағидаги айланма қуйидагича бўлган:

минг сўмда

Аудитор

«Андижон тажриба синов заводи» АЖ 2020 йил 4-чорак учун ички аудит хисоботи

бух.счётлари	Номланиши	Дебет	Кредит
	Йил бошига қолдик		1 945 376,0
2010	Асосий ишлаб чиқариш харажатлари		79 640,46
2510	Ёрдамчи ишлаб чиқариш харажатлари		70 575,32
5910	Аниқланган камомад ва бузилишлар	163 777,86	
8510	Резерв капитали	50 707,24	81 150,43
9210	Асосий воситалар чиқиб кетиши	165 606,95	
9420	Маъмурий харажатлар		36 971,1
	Жами	380 092,05	268 337,31
	Йил охирига қолдик		1 833 621,26

Асосий воситалар жуда эски бўлиб, уларнинг жуда кўп қисмига тўлиқ эскириш хисоблаб бўлинган. Жумладан бино ва иншоотларнинг асосий қисмини қолдик қиймати 0,0 сўмни ташкил этиб, мулк солиғи хисоблашда бозор баҳосида қайта баҳолаш лозим бўлади.

2020 йил давомида қуйидаги асосий восита сотилган:

- АЖ «Андижоннефт»га асосий административ бино 5 401 954,86минг сўмга (ҚҚС 704 602,8 минг сўм),

- ЯТТ Исмаилов Акбар Жга 2 та пресс договор мены га асосан ишлаб чиқаришга зарур бўлган материалларга алмаштирилган. 2 та пресс баҳоловчи томонидан 61 000,0 минг сўмга (ҚҚС 7 956,5 минг сўм) баҳоланган,

-бошқа сотилган асосий воситалар қуйидагилар:

сана	Сотиб олган ташкилот номи	сотилган АВ номи	киймати	ҚҚС	Жами
09.01.20	Курбанов К А Договор №4 от 09.01.2020г	пресс	31 457,39	4718,61	36 176,00
09.01.20	МЧЖ" Абдуллох эхтиёт қисмлари"	Сварочный агрегат	1 739,13	260,87	2 000,00
01.07.20	Каримов Иброхимжон Икромович Договор №1 от 26.06.2020г	коорд станок	9 426,09	1413,91	10 840,00
07.07.20	Исмоилов Акбар Жабарович Договор №29	пресс 250 т	52 173,91	7826,09	60 000,00
08.07.20	Ахмадқулов Абдушукур А Счет фактура № 79от 08.07.2020г		8 695,66	1304,34	10 000,00
14.07.20	Собиров Кудратбек Хайрулло Угли Договор №31 от 15.07.2020г	Зубодолб станок	8 695,65	1304,35	10 000,00
15.12.20	Турабаев А М Аризага асосан	Холодильник	1 739,13	260,87	2 000,00
15.12.20	Газиев Дониер Аризага асосан	Холодильник	1 739,13	260,87	2 000,00
	Жами		115 666,09	17 349,91	133 016,00

Асосий воситаларни хисоб чиқариш ва сотиш натижасида жамият 4 875 459,1 минг сўм фойда кўрган.

Аудитор

Молиявий инвестициялар аудити

Жамият («1С:Предприятие» компьютер дастури) маълумотлари бўйича 01.01.2020 йил ҳолатига 0640 (Узок муддатли чет эл инвесторлари капитали мавжуд инвестициялар) ҳисобга олувчи счётада жами қолдиғи **992 630,00 минг** сўмни ташкил қилган “UNG WOOLIM VALVE” МЧЖ шаклидаги қўшма корхонага киритган улуши акс эттирилган бўлиб, бу улуш “UNG WOOLIM VALVE” МЧЖ нинг жами устав капиталининг 51% ташкил этади. Ҳозирги кунда ушбу ташкилот фаолиятини тухтатган.

Капитал қўйилмалар аудити

Жамият бухгалтерия («1С:Предприятие» компьютер дастури) маълумотлари бўйича 01.01.2020 йил ҳолатига 0800 (Капитал қўйилмалар) счётида жами **32 099,9 минг** сўм капитал қўйилмалар мавжуд бўлиб, булар:

- 0810 (Тугалланмаган қурилиш) счётига 27 881,9 минг сўм,
- 0820 (Асосий воситаларни харид қилиш) счётига 4 218,0 минг сўм.

Йил давомида 0800 (Капитал қўйилмалар) счётида ҳеч қандай ўзгариш бўлмаган 31.12.2020 йил ҳолатига жами капитал қўйилмалар **32 099,9 минг** сўмни ташкил қилади.

0810 (Тугалланмаган қурилиш) счётидаги 27 881,9 минг сўм муддати ўтган тугалланмаган қурилиш бўлиб, солиқ қонунчилигига биноан мулк солиғига ортирилган ставкада солиққа тортилган.

Банкдаги пул маблағлари

Жамиятнинг банкдаги асосий жорий ҳисоб рақами «Хамкорбанк» нинг Андижон шаҳар бош офисида очилган. Ушбу ҳисоб-рақамда 2020 йил давомида ДСИ томонидан қўйилган инкасса (картотека-2) доимо мавжуд бўлган. Ҳисоб рақамдаги пул маблағлари жамият ишлаб чиқариш фаолияти тўхтатилмаслиги учун брон асосида иш хақи ва бошқа бирламчи эҳтиёжлар учун фойдаланилган.

2020 йил 1 январ ҳолатига 5110-«Жорий ҳисоб рақами» ҳисобварағида 4 007,35 минг сўм қолдиқ қолган, йил давомида 4 297 819,3 минг сўм қўйилган, йил давомида бажарилган хўжалик операциялари учун 4 280 407,8 минг сўмлик тўловлар амалга оширилган. Натижада 2020 йил 31 декабрь ҳолатига 21 418,8 минг сўм қолдиқ қолган.

Банкдаги жорий ҳисоб рақамларидаги пул маблағлари тегишли ҳужжатлар асосида қўйилган ва қўйилган қилиниб, бухгалтерия ҳисоботларида акс эттирилган.

4230 "Умумхўжалик харажатлари учун берилган бўнақлар" счётида умумхўжалик эҳтиёжлари учун турли хилдаги кичик инвентар ва жиҳозларни нақд пулга сотиб олиш учун берилган бўнақлар акс эттирилади. Товар-моддий қийматликларни баҳолаш ва қўйилган қилиш тегишли тасдиқловчи ҳужжатларга асосан амалга оширилади.

Жорий ҳисоб варағидаги қолдиқлар банк қўйилмасидаги қолдиқларга мос келади.

5520-«Корпоратив карта бўйича ҳисоб-китоблар» ҳисоб-рақамида 2020 йил 1 январ ҳолатига қолдиқ мавжуд эмас, йил давомида 37 360,0 минг сўм қўйилган

ва 37 360,0 минг сўм хўжалик харажатлари учун сарфланган ва 2020 йил 31 декабрь ҳолатига корпоратив картада қолдиқ қолмаган.

Корпоратив картадан сарф қилинган маблағлар бўйича бухгалтерия бўлимига масъул шахслар томонидан аванс хисоботлари тақдим қилинган, айрим корпоратив картага олинган материалларнинг чеклари хисоботда тикилмаган.

5531-«Нафақа хисоб рақами»да 2019 йил 1 январь ҳолатига қолдиқ мавжуд бўлмай, йил мобайнида Андижон шаҳар Ижтимоий таъминот бўлимидан 80 811,9 минг сўм қирим қилиниб, қорхонадаги нафақачиларига мақсадли сарфланган.

Ғазна операциялари аудити.

Ғазна китоби тикилган, рақамланган, жамият раҳбари ва бош хисобчиси томонидан имзоланган ҳамда муҳр билан тасдиқланган.

Ғазна бирламчи ҳужжатлари қирим ва чиқим ордерлари, тарқатиш ведомостлари билан расмийлаштирилган.

Банкдан нақд пул маблағлари чек дафтарчаси асосида олинган. Қирим, чиқим ордерлари ва тарқатиш ведомостлари жамият раҳбари, бош хисобчиси ва ғазначиси томонидан имзоланган.

Жамият ғазнасида 2020 йил давомида оборот қуйидагича бўлган:

минг сўмда

Номланиши		Дебет	Кредит
Ой бошига қолдиқ		0,00	
42.20	Сафар харажатлари	37 724	405 161,6
51.10	Асосий хисоб рақам	547 162	16 500,0
55.31	Пенсия хисоб рақами	34 165,6	
67.10	Иш хақи		162 774,4
69.93	Пенсия		34 165,6
94.30	Бошқа операцион харажатлар		450,0
Жами		619 051,6	619 051,6
Ой охирига қолдиқ		0,00	

Дебиторлик қарзлари ва мажбуриятлар

Жамиятда 2021 йил 1 январь ҳолатига бўлган дебиторлик ва кредиторлик қарзлари қуйидаги жадвалларда акс эттирилган:

минг сўмда

№	Номланиши	баланс сатри	Дебитор қарздорлик	Кредитор қарздорлик
1	Харидор ва буютмачиларнинг қарзи	220	2 088 178	
2	Ходиларга берилган бўнақ	250	18 746	
3	Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга берилган бўнақ	260	106 374	
4	Бюджетга солиқ ва йигимлар бўйича бўнақлар	270	39 981	

5	Ходимларнинг бошка операциялар буйича карзи	300	182 891	
5	Бошка дебитор карзлар	310	81 918	
6	Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга карз	610		29 536
7	Шуба ва карам хужалик жамиятлари карзи	630		282 104
8	Олинган бунаклар	670		294 448
9	Бюджетга туловлар буйича карз	680		2 104 627
10	Мақсадли давлат жамгармаларига карз	700		6 391
11	Таъсисчиларга карздорлик	710		324 005
12	Мехнатга ҳақ тулаш буйича карз	720		277 624
15	Бошка кредиторлик карзлари	760		45 671
	Жами		2 518 088	3 364 406

Дебитор ва кредитор қарздорликлар бўйича бухгалтерия ўтказмалари асосли берилган (хамма ҳисоб-фактуралар журнал-ордерларга илова қилинган ҳолда ойма-ой тикиб борилган)

6600 (таъсисчиларга бўлган қарзларни ҳисобга олувчи) счётида 324 005,0 минг сўм, муддати ўтган қарздорлик ҳисобланади, яъни «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 51-моддаси 2 бандига асосан: «Дивидендларни тўлаш муддати ва тартиби жамиятнинг уставида ёки акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорида белгиланади. Дивидендларни тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан олтмиш кундан кеч бўлмаслиги лозим», деб белгиланган.

Муддати ўтган қарздорликлар бўйича тегишли чоралар кўриш тавсия этилади.

Иш ҳақи ҳисоб-китоби аудити

Жамиятда иш ҳақи ҳисоб-китоби «1С:предприятие» компьютер дастурида юритилади. Иш ҳақи жамият штат жадвали ва иш вақтини ҳисобга олувчи табеллар, бажарилган ишлар бўйича нарядлар асосида ҳисобланади.

Жамият бухгалтерия («1С:предприятие» компьютер дастури) маълумотлари бўйича 6710 (мехнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар) счёти обороти куйидагича бўлган:

Номланиши	Сумма	минг сўм
Йил бошига қолдик	19 627,68	
Жами ҳисобланди	2 428 218,16	
Асосий ва қўшимча иш ҳақи	1 298 052,21	
Тўнги соат учун иш ҳақи	10 338,60	
Нормадан ортиқ суткалик тўлов	32 961,06	
Мехнат таътили	112 452,16	
Мехнат таътилига қўшимча	107 294,06	
Овқат пули	33 102,50	
Йўл кира	10 350,00	
Моддий ёрдам	210 900,00	
Моддий ёрдам (отпуск)	800,00	

Мукофот	522 513,30
Бошқалар	1 325,87
Касаначи	34 774,37
Касаллик варақаси бўйича нафақа	23 411,70
Жами ушланди	2 400 939,54
Касса	20 107,94
Ходимлар пластик карталарига	1 956 609,23
Ходимлар даромад солиғи	257 539,70
ЖБПХ га	2 164,20
Имтиёзли ўқиш ва кредит пули	5 300,00
Касаба уюшмасига тўлов	21 403,50
Коммунал хизмат учун тўловлар	62 716,79
Бошқа ушланмалар	77 778,20
Йил охирига қолдик	46 906,31

Бундан ташқари 6711 “Пластик карта” счётида ходимлардан пластик картага ўтказиш учун иш ҳақидан ушлаб қолинган қарз маблағлари акс эттирилган бўлиб, 31.12.2020 йилга 225 023,0 минг сўм акс эттирилган бўлиб, муддати ўтган қарздорликлар мавжуд.

Даромадлар ва молиявий натижалар

Жамиятнинг 2020 йил якуни бўйича тузилган «Молиявий натижалар ҳисоботи» билан ИС» дастури ҳамда бошланғич ҳужжатлар маълумотлари ўртасида эса фарқлар ниқланмади ва у қуйидаги кўринишда акс этади:

(минг сўм ҳисобида)

Тр	Кўрсаткичлар номи	Ўтган йил учун		Ҳисобот йилига	
		Даромадлар	ҳаражатлар	Даромадлар	Харажатлар
010	Махсулот сотишдан тушган соф тушум	4 702 961		3 959 963	
020	Сотилган махсулот таннари		3 220 201		3 047 174
030	Махсулот сотишдан ялпи фойда	1 482 760		912 789	
040	Давр харажатлари жами		1 982 296		4 968 792
050	Шу жумладан, сотиш харажатлари		5 914		14 643
060	Маъмурий харажатлар		1 036 397		859 546
070	Бошқа операцион харажатлар		939 985		4 094 603
090	Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	993 367		5 064 966	
100	Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари)	493 831		1 088 963	
110	Молиявий фаолиятнинг даромадлари				
120	III ж дивидентлар шаклидаги даромадлар				
130	Фондлар шаклидаги даромадлар				
150	Валюта курс фарқидан даромадлар				
170	Малиевий фаолиятнинг харажатлари		142 471		0
180	Фондлар шаклидаги харажатлар		142 471		0
200	Валюта курс фарқидан зарарлар		0		0
210	Малиевий фаолият бўйича бошқа харажатлар				
220	Ушрашув фаолиятининг фойдаси	351 360		1 008 963	

240	Солиқ тўлагунга кадар фойда(зарар)	351 360	1 008 963	
250	Фойладан солиқ		71 000	717 415
260	Фойладан бошқа солиқ ва йигимлар			
270	Ҳисобот давридаги соф фойда (зарар)	280 360	301 558	

Молиявий фаолият анализи

Жамиятнинг иқтисодий қобилиятлилиги бўйича унинг молиявий ахволини тахлил қилишга кўра иқтисодий ахволни баҳолаш учун асосий кўрсаткичлар қуйидагилардир.

- Тўлов қобилияти ёки қоплаш коэффициентлари
- Ўз оборот маблағлари билан таъминланганлик коэффициенти
- Харажатлар ва активлар рентабеллиги коэффициентлари

1. Тўлов қобилияти ёки қоплаш коэффициенти-корхонанинг қисқа муддатли мажбуриятларини тўлашга қодирлигини кўрсатиб, дебиторлар билан ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиш, тайёр маҳсулот тез сотиш ва жорий активларнинг бошқа элементлари билан боғлиқ. Коэффициент жорий активларни (баланснинг 390 сатри) жорий мажбуриятларга (600 сатр) нисбати кўринишида аникланади.

$$\text{Жорий активлар/жорий мажбуриятлар} = 10\,500\,382 / 7\,124\,727 = 1,47$$

Жамият жорий мажбуриятларини жорий активларга нисбатан ўсиш даражаси юқори. Бу кўрсаткич 1,25 қийматдан паст бўлмаса, туловга қобилиятли ҳисобланади. Демак жамият тўловга қобилиятли ҳисобланади.

2. Ўз айланма маблағлари билан таъминланганлик коэффициенти-корхонанинг молиявий барқарорлиги учун зарур бўлган ўз оборот маблағларини мавжудлигини кўрсатади. Ушбу кўрсаткич оборотга йўналтирилган ўз маблағларини, барча оборот маблағлари микдорига нисбати кўринишида аникланади.

(Ўз маблағлари манбалари + узок муддатли заёмлар) - Узок муддатли активлар)
/ жорий активлар) Ҳисобот даври охирига

Корхона ўз маблағлари манбаи	4 699 175,0 минг сўм (480 сатр)
Узок муддатли қарзлари	3 760 321,0 минг сўм (490 сатр)
Узок муддатли активлари	1 323 520,0 минг сўм (130 сатр)
Жорий активлари	10 500 382,0 минг сўм (390 сатр)

$$(4\,699\,175,0 + 3\,760\,321,0 - 1\,323\,520,0) / 10\,500\,382 = 0,68$$

Низом талаблари бўйича, агар ўз оборот маблағлари билан таъминланганлик коэффициенти ҳисобот даври охирига келиб 0,2 дан кам қийматга эга бўлмаса, корхона ушбу кўрсаткич бўйича ўз оборот маблағлари билан таъминланган деб ҳисобланади.